

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT**

**PROGRAMET E KURRIKULËS PËR GJIMNAZIN
ME KOHË TË SHKURTUAR**

FUSHA: TEKNOLOGJI

LËNDA: TEKNOLOGJI E INFORMACIONIT DHE KOMUNIKIMIT

**PROGRAMI I LËNDËS
TEKNOLOGJI E INFORMACIONIT DHE KOMUNIKIMIT
PËR KLASËN E 11-TË**

Koordinator: Erion Selimi

Redaktore Letrare: Vjola Grillo

Përgjegjëse sektori: Marita Hamza

TIRANË, NËNTOR 2010

Njohuritë e përdorimit të kompjuterit dhe të programeve aplikative të informatikës sot janë domosdoshmëri në çdo fushë të jetës dhe bazë për një punësim të ardhshëm. Kjo lëndë do t'u sigurojë nxënësve mundësinë të fitojnë njohuri të reja në fushën e informatikës dhe të thellojnë njohuritë e fituara. Përmbajtja e lëndës është realizuar jo vetëm për dhënien e njohurive bazë të informatikës, që përdoren në mjediset e punës, por dhe për krijimin e mundësisë që nxënësit, në bazë të njohurive të marra, të jenë të aftë të aplikojnë për marrjen e certifikatave ndërkombëtare të informatikës.

Në këtë nivel arsimimi është gjykuar të trajtohen plotësisht linjat e përcaktuara në standarde, si:

- Baza të kompjuterit (Hardware, Software, Sistemi operativ).
- Aplikimet kryesore (Funksionet kryesore të programeve, Funksionet e Word Processing, Funksionet e Spreadsheet, Funksionet e aplikimeve për prezantime, Bazat e të dhënave).
- Aplikimet online (Interneti, posta elektronike).
- Efekti i internetit dhe kompjuterit në shoqëri.

Kurrikula do t'u sigurojë nxënësve formimin e përgjithshëm dhe do t'u japë atyre njohuri për programet që përdoren aktualisht nga përdoruesit e kompjuterit.

Përmes përmbajtjes së programit, nxënësit do të pajisen me aftësitë e nevojshme jo vetëm për të njohur kompjuterin dhe pjesët përbërëse të tij, por edhe për të përvetësuar konceptet dhe njohuritë në lidhje me programet kryesore të kompjuterit që përdoren më shumë sot.

1. SYNIMI I LËNDËS

Lënda e informatikës synon që nxënës/i,-ja:

- Të sigurojë njohuritë kryesore të nevojshme për të përdorur mjetet dhe pajisjet e teknologjisë dhe të informacionit që bashkëpunojnë me kompjuterin;
- të sigurojë njohuritë kryesore të nevojshme për të përdorur aplikimet kryesore të kompjuterit dhe të internetit;
- të përdorë sistemin operativ Windows;
- të përdorë të gjitha programet bazë të paketës Microsoft Office, duke siguruar njohuritë e nevojshme për certifikim të tyre;
- të demonstrojë dhe të shfrytëzojë internetin dhe njohuritë dixhitale;
- të fitojë kulturë pune për të thelluar në mënyrë të pavarur njohuritë në këtë fushë;

- të fitojë bazat e nevojshme për rritjen e mëtejshme të produktivitetit nëpërmjet certifikimit në aplikimet ndërkombëtare.

2. OBJEKTIVA TË PËRGJITHSHËM

Në fund të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja:

- Të njohë pjesët përbërëse të kompjuterit;
- të përdorë pajisjet Hardware të kompjuterit;
- të përdorë pajisjet e komunikimit të të dhënave;
- të pajiset me njohuri bashkëkohore mbi programet, llojet dhe klasifikimin e tyre;
- të përdorë sistemin operativ Windows;
- të manaxhojë informacionin.

3. OBJEKTIVA SIPAS LINJAVE

Klasa e 11-të

36 javë x 1 orë = 36 orë

Linja 1: Kompjuteri, ndërtimi dhe funksionet (Hardware)

Përshkrimi i linjës: Në këtë linjë, nxënësit marrin njohuritë dhe aftësitë që kanë të bëjnë me: Ndërtimi, funksionimi dhe përdorimi i kompjuterit; zhvillimi i sotëm shoqëror dhe roli i kompjuterit; zhvillimi i informatikës dhe i kompjuterit; tipat e kompjuterëve; parametrat kryesorë që përcaktojnë performancën e një kompjuteri, bazuar në *motherboardin*, *mikroprocesorin*, *memorien*; kuptimi dhe roli i shpejtësisë në funksionimin e kompjuterit; si mund të zgjerohen funksionet e kompjuterit; disa nga pajisjet e jashtme që mund të plotësojnë funksionet e një kompjuteri, si: printeri, skaneri, USB, CD, DVD, videoprojektori etj.; identifikimi dhe zgjidhja e problemeve ndërmjet komponentëve kompjuterikë dhe bashkëveprimi ndërmjet tyre; rregullat bazë të punës në kompjuter.

Orët e sugjeruara: 10

Linja	Objektiva
Kompjuteri, ndërtimi dhe funksionet	Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja duhet: - Të identifikojë tipat e ndryshëm të kompjuterëve, të

<p>(Hardware) Pjesa hardware e kompjuterit</p>	<p>mikrokompjuterëve dhe të memories;</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përcaktojë pjesët përbërëse të kompjuterit: njësia qendrore, monitori, pjesët hyrëse, pjesët dalëse dhe funksionet kryesore të tyre; - të përcaktojë pjesët përbërëse të njësisë qendrore (motherboardi, procesori, memoria dhe llojet e saj, kartat, portat, ushqimi), funksionet dhe bashkëveprimi i tyre; - të identifikojë rolin e njësisë qendrore; - të identifikojë rrjedhjen dhe transmetimin e informacionit; - të identifikojë mënyrën sesi kompjuterët ndajnë burimet e informacionit; - të identifikojë performancën e një kompjuteri, bazuar në <i>mikroprocesorin</i>, RAM-in, <i>hard diskun</i>, kartën grafike; - të demonstrojë procedurat e instalimit të pajisjeve të jashtme që komunikojnë me kompjuterin; - të identifikojë komponentët e brendshëm dhe të jashtëm, pajisjet e inputit, outputit dhe memories; - të identifikojë portat që përdoren për të lidhur pajisjet e brendshme dhe të jashtme; - të identifikojë problemet e zakonshme lidhur me komponentët kompjuterikë; - të përdorë programin <i>typing</i>.
---	--

Linja 2: Programet, llojet klasifikimi i tyre (Software)

Përshkrimi i linjës: Në këtë linjë, nxënësit marrin njohuri dhe aftësi që kanë të bëjnë me: Si futen të dhënat në kompjuter, cilët janë mjetet e futjes së të dhënave; ç'është informacioni, klasifikimi dhe llojet i informacionit, matja e informacionit; diçka rreth sistemit binar dhe shfrytëzimit të tij për transmetimin e informacionit dhe matjes së tij; diçka rreth programimit; ç'janë gjuhët e programimit, për çfarë shërbejnë ato; ne si përdorues apo si programues; disa nga sistemet operative që përdoren, të përbashkëtat dhe veçoritë dalluese, sistemet operative më të përdorshme; disa nga programet aplikative më të përdorshme dhe klasifikimi i tyre në paketa; rregullat e instalimit të programeve aplikative masive, të përshtatura dhe të specifikuara.

Orët e sugjeruara: 7

Linja	Objektiva
Programet, llojet klasifikimi i tyre (Software)	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të zbatojë procesin e futjes së të dhënave në kompjuter; - të përdorë informacionin dhe mënyrën e transmetimit të tij; - të zbatojë komandat e përbashkëta të programeve aplikative; - të dallojë programet operative nga ato aplikative; - të dallojë konceptet: <i>përdorues</i> dhe <i>programues</i>; - të tregojë rreth zhvillimeve të sotme në llojshmërinë e programeve operative dhe aplikative, veçoritë e tyre; - të shpjegojë instalimin e programeve më të përdorshme në kompjuter.

Linja 3: Sistemet i operimit Windows

Përshkrimi i linjës: Në këtë linjë, nxënësit marrin njohuri dhe aftësi që kanë të bëjnë me: Kuptimin dhe njohjen e sistemit të operimit, llojet dhe veçoritë e tyre, tipat e programeve dhe komandat e tyre; programe operative me ndërfaqës karaktere dhe mënyra të funksionimit të tyre; programe operative me ndërfaqës, grafikë dhe mënyra e funksionimit të tyre; shfrytëzimi i disa funksioneve më të rëndësishme të sistemeve operative; sistemi operativ *Windows* dhe versionet e ndryshme të tij; ndryshimi ndërmjet ndezjes dhe ngarkimit të kompjuterit, elementet e paraqitjes së desktopit, ikonat e programeve, sfondi, parametrat e paraqitjes së *desktopit*; përdorimi i menisë Start, lëvizjet në menunë Start, kërkimi dhe hapja e programeve nga menuja Start, ndryshimi i paraqitjes së menisë Start; dritaret dhe manipulimi me dritaret; nxjerrja e ikonave të reja në desktop, fshirja, lëvizja dhe organizimi i ikonave, krijimi dhe fshirja e dosjeve në *desktop*; përdorimi i *My Computer*, kuptimi mbi *driverat*, emërtimi dhe funksionet e tyre, *Windows explorer*; kuptimet *dosje*, *file*, zgjedhja, lëvizja, kopjimi dhe fshirja e dosjeve; dallimet midis *dosjeve* dhe *fileve* në bazë të parametrave të tyre; krijimi i dosjeve, emërtimi dhe klasifikimi i tyre; *Control Panel* dhe komponentët e tij; ndryshimi i datës, orës dhe parametrave të ekranit; identifikimi i programeve të instaluar, fshirja e programeve dhe instalimi i programeve të reja; identifikimi i printerëve të instaluar dhe instalimi e konfigurimi i printerëve të rinj; identifikimi i komponentëve të lidhjes në internet dhe i personalizimit të *desktopit*; *Recycle Bin*, përdorimi, gjetja dhe rikthimi i dosjeve dhe *fileve* të fshirë më parë.

Orët e sugjeruara: 12

Linja	Objektiva
<p>Sistemet e operimit, llojet, veçoritë. Përdorimi i sistemit operativ Windows</p>	<p>Në fund të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të identifikojë sistemet operative të bazuara në ndërfaqet karaktere ose grafike, Windows dhe jo Windows; - të dallojë karakteristikat e versioneve të ndryshme të Windows-it. - të përdorë elemente të desktopit të <i>Windows-it</i>, të dritareve, manipulimi i faqes së dritares, ndezja dhe fikja e një kompjuteri, përdorimi i menisë <i>Start</i>, shtimi i një <i>shortcut</i>-i, kalimi nga një dritare e hapur në tjetrën, nga një program në tjetrin dhe përdorimi i ndihmës <i>online</i> ose <i>offline</i>; - të krijojë, të kopjojë, të fshijë dhe të zhvendosë <i>files</i> dhe ikona dhe në desktop; - të përdorë <i>Windows Explorer / File Manager</i>; - të identifikojë <i>direktoritë</i>, shfaqja e parametrave të <i>direktorive</i>, gjetja e dokumenteve dhe formatimi i një diskete, CD-je, <i>flash</i>-i; - të përdorë <i>Control Panel</i>; - të ndryshojë datën, orën dhe parametra të kompjuterit; - të instalojë komponentët <i>Software</i>; - të identifikojë aplikime të instaluar dhe të kryejë çinstalimin e tyre; - të instalojë një printer.

Linja 4: Funkcionet kryesore të programeve aplikative

Përshkrimi i linjës: Në këtë linjë, nxënësit marrin njohuri dhe aftësi që kanë të bëjnë me: Funkcionet kryesore të disa programeve aplikative të sistemit operativ *Windows*, faqet e punës për disa nga këto programe dhe elementet kryesore të paraqitjes së tyre; dallimet ndërmjet dokumenteve të punuar në *Word, Excel, Power Point, Access* etj.; ngjashmëria në disa nga menutë e komandave në disa prej programeve; menuja *File, Edit, Insert, Format, "Tools"*, komanda *"Options"* e kësaj menuje dhe rregullimi i disa opsioneve të nevojshme të programeve; ruajtja e dokumenteve të përgatitura në çdonjërin program (*Save, Save As*); dallimi ndërmjet komandave *Save* dhe *Save As*; kalimi i një pjese teksti, objekti, skice, figure etj. nga njëri dokument në tjetrin dhe nga njëri program në tjetrin; kalimi i një dokumenti nga njëri program në tjetrin (komandat *Cut, Copy, Paste*), kufizimet dhe pajtueshmëria; shikimi i faqes së punës, ndryshimi i

parametrave të faqes së punës në disa nga programet aplikative, (*Page Setup*) dhe printimi (*Print Preview, Print*).

Orët e sugjeruara: 7

Linja	Objektiva
Funksionet kryesore të programeve aplikative	<p>Në fund të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Të identifikojë menutë dhe funksionet e përbashkëta të programeve aplikative; - të zbatojë funksionet më kryesore dhe të përbashkëta të programeve aplikative; - të identifikojë qëllimin e përdorimit të këtyre programeve.

4. KËRKESAT E TIK NDAJ LËNDËVE TË TJERA

TIK	Anglisht
Për të gjitha linjat	<p>A - Above, add, alignment, angle, apply, arrow head, ascending, auto text.</p> <p>B - Background, blank documents, bold, borders, box, break, browse, buttons.</p> <p>C - Callout, categories, cells, change, character, clipart, close, color, columns, continuous, copy, create, folder, shortcut, custom, size, cut.</p> <p>D - date, default, define, delete, descending, description, details, dictionary, different, display, draëing, drop.</p> <p>E - edit, ellipse, envelope, equal, equation, even, exit.</p> <p>F - favorites, file, fill, folder, font, foreground, format, formatting, formula, frame, freeform.</p> <p>G - Gallery, Gap, general, grid, gridlines, gutter.</p>

	<p>H - header and footer, hide.</p> <p>I - ignore, index and tables, insert, italic.</p> <p>L - Landscape, large Icons, layout, length, line, link to file, list, look in, look in favorites, look up.</p> <p>M - make, map, margin, math, menu, merge, mirror margin.</p> <p>N - name, new, next, none, number format, numbers.</p> <p>O - objects, odd, open orientation.</p> <p>P - page, page layout, page setup, paint, paint brush, paste, patterns, picture, portrait, preview, print, properties.</p> <p>R - read only, rectangle, rename, replace, round corners, rows.</p> <p>S - save, save as, save as type, search, subfolders, select, select all, send to, settings, shadow, shortcut, show, size, sort, sort by, sorting, spacing, spelling, split, standard, style, suggestions.</p> <p>T - table, text, text box, then by, time, toolbars, tools, type.</p> <p>U - undo, up one level.</p> <p>V - view.</p> <p>W - weight, width, window.</p>
--	---

5. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Ky program është dokument zyrtar, pjesë e tërësisë së dokumenteve zyrtare për lëndën e informatikës.

Në mënyrë që tërësia e dokumenteve zyrtare (korniza kurrikulare, standardet e fushës së të nxënit dhe programi lëndor) të zbatohen më së miri në dobi të nxënësve, përdoruesit e tyre duhet të njohin thellë programet mësimore të lëndës së informatikës për klasat paraardhëse dhe klasat pasardhëse.

Gjithashtu, përdoruesve të këtij programi u lind nevoja të njohin standardet e të gjitha fushave të tjera të të nxënit dhe të gjitha programet lëndore të së njëjtës klasë.

Zbatimi i këtij programi kërkon që kurrikula e informatikës të vendosë theksin në rrugën dhe procedurat e veprimit shkencor me objektet mësimore, që metodat verbale të përdorura

gjerësisht sot, të zëvendësohen me përdorim të metodave shkencore. Kurrikula e informatikës duhet t'i nxisë nxënësit të jenë aktivë dhe të marrin përgjegjësi për të mësuarit e tyre, të përdorin strategji dhe teknika mësimore që nxitin ndërveprimin e pjesëmarrjen mësimore dhe që mbështesin kërkimin informatik.

Zbatimi i programit duhet të bëhet duke respektuar parimet e barazisë gjinore, etnike, kulturore, racore, fetare.

Objektivat e programit

Objektivat e programit janë për të gjithë nxënësit dhe janë detyrim për përdoruesit e programit. Kjo do të thotë se të gjithë nxënësve duhet t'u jepet mundësia që të nxënë atë që përshkruhet tek objektivat. Realizimi i objektivave në tema, kapituj, njësi dhe renditja e tyre është zgjedhje e lirë e zbatuesit të programit.

Një objektivi përmbushet në nivele të ndryshme nga nxënës të ndryshëm.

Mësuesi dhe autorët e materialeve mësimore duhet të mbulojnë të gjithë gamën e niveleve të nxënësve.

Orët mësimore

Programi i informatikës për klasën e 11-të është strukturuar në linja që vijnë njëra pas tjetrës, por kjo nuk do të thotë se mësimdhënia/mësimnxënia duhet të zhvillohet në këtë renditje gjatë vitit shkollor.

Sasia e orëve mësimore për secilën linjë është rekomanduese. Përdoruesit e programit duhet të respektojnë sasinë e orëve vjetore të lëndës. Ata janë të lirë të ndryshojnë me 10% (shesë ose pakësim) orët e rekomanduara për secilën linjë. Domethënë, mësuesi mund të vendosë të përparojë më ngadalë, kur vë re se nxënësit e tij hasin vështirësi të veçanta në përmbushjen e objektivave të kapitullit, por mund të ecë më shpejt, kur nxënësit e tij demonstrojnë një përvetësim të kënaqshëm.

Përpunimi i njohurive

Përpunimi i njohurive përmban:

- Përsëritjen brenda një kapitulli të njohurive bazë (skicimi i hartës së koncepteve, shkrimi i një relacioni, prezantimi, apo përpilimi i një posteri për objektet e rëndësishme mësimore etj.).
- Testimin e njohurive bazë.
- Integrimin e njohurive të reja të një kapitulli me njohuritë e kapitujve paraardhës.
- Integrimin e njohurive të reja me njohuritë e lëndëve të tjera (Ndonëse këto integrame do të përshkojnë zhvillimin e çdo ore mësimore, gjatë përpunimit u duhet kushtuar kohë e posaçme, p.sh., për realizim projektesh ndërkurrikulare të propozuara ose jo në program.).
- Përsëritjen vjetore (Pavarësisht nga ndarja në linja ose në kapituj, lënda duhet parë si një e tërë.).
- Testimin vjetor (nuk është i detyruar).
- Realizimin e veprimtarive të ndryshme kërkimore eksperimentale.
- Realizimin e projekteve lëndore, eseve, detyrave të ndryshme kërkimore.

Për realizimin cilësor të programit të informatikës, është e domosdoshme që çdo shkollë:

- Të ketë laboratorin e informatikës me një numër të mjaftueshëm kompjuterësh, printer, skaner, videokamerë e pajisje të tjera të mundshme për t'u siguruar;
- të sigurojë mirëmbajtjen e pajisjeve të laboratorit dhe pasurimin e vazhdueshëm;
- çdo laborator të ketë lidhje me internet;
- të sigurojë trajnimin e nevojshëm dhe të vazhdueshëm të personelit mësimor;
- të realizojë, mundësisht, lidhet në rrjet të kompjuterëve në çdo laborator;
- të sigurojë *soft*e mësimore, multimediale etj.

6. VLERËSIMI

Vlerësimi i nxënësit përshkon gjithë procesin mësimor dhe shërben për përmirësimin e këtij procesi. Vlerësimi i nxënësit nuk ka për qëllim të vetëm vendosjen e notës dhe as nuk përfundon me vendosjen e saj. Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësuesi nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënësit për ato objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program. Objektivi i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por dhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etiko-sociale, në përgjithësi, dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti.

Mësuesi zhvillon vetë e bashkë me nxënësit larmi mënyrash vlerësimi. Vlerësimi mund të bëhet:

- individual ose në grup;
- në orën e mësimin;
- me teste në përfundim linjash, semestrale dhe përfundimtare;
- përmes detyrave ose angazhimeve individuale të nxënësve (detyra praktike, projekte, risi etj.).

Në punime të nxënësve në grupe të vogla, mësuesi parashtron peshën e vlerësimit me notë të grupit në tërësi dhe të secilit nxënës në veçanti.

Mësuesi është i detyruar të vlerësojë me notë nxënësit në çdo orë mësimore dhe të vendosë nota në regjistër për secilën orë mësimore. Si rregull, nxënësit dhe mësuesit duhet lirshëm të bashkëbisedojnë, si partnerë, rreth përvetësimit të njohurive të fituara në orët e kaluara dhe mirëkryerjes së detyrave. Herë pas here, mësuesi duhet të vlerësojë me notë duke ua bërë të qartë nxënësve, që në fillim, qëllimin e vlerësimit dhe kriteret e tij.

Një formë e parashtrimit me shkrim nga nxënësit është provimi përfundimtar.

Portofoli i nxënësit, si një mundësi vlerësimi e vetëvlerësimi, është një koleksion i punimeve të tij përgjatë vitit shkollor. Ai mund të përmbajë provime me shkrim, prezantime, detyra tematike, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare. Përzgjedhjet për portofolin bëhen nga nxënësit, mësuesi rekomandon.

Çrregullime të diagnostikuara, si: disleksia, vështirësi të veçanta gjuhësore, p.sh., të fëmijëve të ardhur rishtas nga emigracioni, merren parasysh nga mësuesi duke u mundësuar këtyre nxënësve të vlerësohen me mënyra të posaçme, duke përjashtuar atë me shkrim apo me gojë.